

עבנאמענס-פריז
ט נוסער 30 גרשען.
דרעס פון רעדאקציע און שטייגערע:
Częstochowa, Aleja 6. telefon 201.

פרייטאג ז' אייר פ' אחו"ם תרפ"ח

זאל "ווארשא"

מקט, מעקער: ביאלקעוויטש, בלאט, הינדל
העבער, ליבערמאן א.א.
מיסין אנטפל פון לובלינג פון הינדל פובליקום
ונגלייבאבאקער פרעסער פון היילער פאקס
מער-
ווער
מ. טרילינג

יודישע געזעלשאַפֿטליכע מיטל-שולע (יודישע גימנאזיעס) אין פשוטע שטאטלעך.

מיט פאלגענדען טאג-אָרדנונג: (1) ערשטונג (2) זאהל פון א פאָרוויצענדען פֿון דער אלגעמיינער פּערזאנלונג. (3) פּאַרלעזען דעם פּראָטאָקאָל פֿון דער לעצטער אלגעמיינער פּערזאנלונג. (4) בעריכט פון דער פּערזאנלונג פֿאַרן יאהר 1926/27. (5) בורושעט אויפֿ'ן יאהר 1927/28. (6) וואהלען פון א פּערזאנלונג אין רעזיוואַנס-קאָמיטע. (7) פרע פּאַרשלאָסען.
בעמערקונג: אינפֿאל ווען צום דערמאנטען טערמין וועט נישט קומען די געהעריגע צאהל מיטגלידער וועט די פּערזאנלונג פֿאַר-קומען דעם ועלכען טאג אין לאָקאל 4 נאכט. אין וועט זיין גילטיג ביי יעדער צאהל אנוועזענדע. די פּערזאנלונג

 ש הקרצליכען מול-טוב וואונשען פיר אונזערע פריינד
 ה' יוסף גערואן און פריי צו דער חתונה פון זייער ווה' ש' שלמה רוב
 פאט פרי. שרה שמחה פון לאנד.
 וואלען זיי פון דעם יוגענד פאר פיעל נחת דערלעבען.
 שלמה נחמס רינגאלד און פריי.

דאנמאזאגונג.
סיר מתפללים פון דער חברה. לומדי תנ"ך" דאנקען דעם
ה' מאיר שיפער פאר דער געבארגטער סומע אויף אויסצופרעכטען
אונזער שוהל און ער האט געווארט א גענוג לאנגע צייט.
סיר זאגן אים א יישר פה.
די פערזאנלעכע און מתפללים
פון חברה. לומדי תנ"ך" דאנקען דעם
ה' מאיר שיפער פאר דער געבארגטער סומע אויף אויסצופרעכטען
אונזער שוהל און ער האט געווארט א גענוג לאנגע צייט.
סיר זאגן אים א יישר פה.
דעם 24-טען אפריל 1928 י.

א-מ-ר-א-פ-ע-ן נא-ד-א-מ-ר-א-פ-ע-ן

יעהר שרים אויף הארמע לעדער
אָפּצאָסען פערברויכט אומזיסט די מוס-
קלען און די נערווען. עס דערשימערט
דעם טאָנצען אָרגאַניזם און די פּוּיטנע-
שרים, וואָס מען מאַכט איבער'ן טאָג
ווייטער. אויף אונזער פיזישער און נייט-
סיגער ווירערשטאַנדס-פּערזאָנליכייט. ווי אַ
מאָמענט וואָסער נאָך אַ טראָפען, וואָס
פולעט אויס אַ שניין.

מאָגט נישט אָפּצאָסען „ברסאָן“ ווי
ניכטן אייד אַלעגנעטהעמען נאָגן, וואָס
איז פריי פון ערשימערונגען, שווינען דעם
קערפער וואו די נערווען און זענען אַ
נייטווענדיגקייט פון ישרען קלמורעלע
מענש.

קין לוסטס, ביליגער און העלפליכער
דער ווי לעדער.

פראנעז "בערסאד"
איז אנאמט'ער הענט

The illustration shows two handkerchiefs. The one on the left is white with a black border and the word "BERSON" in the center. The one on the right is black with a white border and the word "BERSON" in the center. To the right of the handkerchiefs is a splash of water with several droplets falling.

רנשי תנחומים
הנגנו משתתפים בעצרו חפסוק של יו"ר תועד "בית יעקב" הרבני החפיד
ונכבד איש סצווין מוה"ר יצחק מאיר נ"י קרעד
לחלקק פאתו בדרסי יפיו בנו האבדך
מ ש ה נ"ע
הפסוק ינחם אותם ואת כל משפחתו בתוך שאר אבלי ציון וירושלים.
ועד בית יעקב ציונסמחוב.

הגנו מפניכם את השתתפותנו החמה בצערו העמוק של
יושב-ראש חברתנו **יצחק מאיר כרל** לרגלי פטירת בנו
משה נ"ע
המקים ינחם אותו ואת משפחתו בתוך שאר אכלי
ציון וירושלים.
ועד מחזיקי הדת'
בצינסיסמוחב.

700.000

הכר תלוי במזל!

מקנש! חרץ איז א צופאל. מקנש!
 דורך א צופאל קאנסטו גריקליך ווערען!
 דאריבער אלץ זיך און

Kantor wymiany i loterji

J. WEKSLER, Aleja 6

און קויף א לאס צו דער מלוכה-לאטעריע, וואו
 יעדער צווייטער לאס געוויינט!
 דאס גרעסטע געוויינט איז

700.000 זל.

700.000

700.000

א גאנצער לאס 40, א האלבער 20, א פערטל 10 זל.

700.000

700.000

א גאנצער לאס 40, א האלבער 20, א פערטל 10 זל.

700.000

700.000

א גאנצער לאס 40, א האלבער 20, א פערטל 10 זל.

700.000

בעקאנטשאכונג.
וונטאג דעם 29 ד. ח. 2 נאכמיטאג און לאקאט
פון ספארט און סורן-פעראיין אנאראדאט 22 קומט
פאר א יעהאריכע אלגעמיינע פערזאמלונג
פון דער נעוועלשאפט, בית רחם.
יעדער מיטגליד ווערט נאכגעצויגן צו קומען אויף ד
פערזאמלונג וואס וויר צו קענען אינפארמירען העכער ד
מעגליכקייט פון דער וואו! היינטיגער אינטימיטאטע.
די פערזאמלונג פון, בית רחם.

מ ש ר ד ו נ ג .
 די מערואלסטונג פון קלמנהענדלער - פערמאן מאכ
 בעקאמט, דעם פון זונטאג דעם 29 ד. ה. הערשטענע
 גופען אין פערקערטריאט צו שרייבען רעקורסען אויף
 דעם אומזאץ שטער 1927. זי אויף וועט הערש
 צוואסענעשטעלען פון די גע'עולה'ען מיטגלידער
 פריסטא פסקיח'הרואניד.
 גלייכצייטיג פאלדן מיר דאס דער טערמין פון ענעבען
 זענאנעס אויף הכנסת שטער ענדונג ויך פאנטאג דעם
 30 ד. ה. איינשריטליך.
 איינפערמאציעס הענגען שטער-פראגען הערש ערשט
 יעדען מאג פון 7 ביז 9 אהערצ,
 די מערואלסטונג פון קלמנהענדלער-פערמאן
 אין טשענסטאפאוו.

השתתפותנו החמה מובעת בזה לסגן יושב-ראש של מועצת הקהלה
העברית בעירנו מר יצחק מאיר קרל בצערו העמוק לרגלי האסון
הכביר שקרהו במות עריו בנו

מש ה נ"ט

המקום ינחם אותו בתיך שאר אבדי ציון וירושלים.

ועד ושלטון הקהלה העברית
בצ'נסטוחוב.

פאטאקאל

מיר בעשטיגען היקערמיט אן די
געברייכער פאטאק אונטער דער פירמא
י. ד. פאטאק זעהנע אין מא-
לאבאנדו נעבען בענדן, אן די קאקוס-
פוטער פון קאקוסניסע וואס ווערט אויס-
געארבעט אין ווער פאבריק אין מא-
לאבאנדו מיט דעם נאמען **פאטאקאל** ווערט געמאכט בהשגח
נמור על צד היתר טוב אונטער אווער אויפזוכט און די
פוטער מענען עסען היראים והחרדים און צו בענוצען אויף צו פלישיגע
ווי צו מילכיגע מאכלים און שום נאכדענקונג. אויף יעדען פאקעט בעשיג-
דעט זיך א שטעטעל כשר בהשגחת הרב והבד"ץ דעגערין.
ומעה"ב אור ה' יתרו תרפ"ח בעגדן.

חנוך צבי הכהן לעווין אב"ד
יהושע דומ"צ
דן יצחק דומ"צ
חנוך דוד סג"ל דומ"צ
6 ערמקסער אויף טשענסטאכאד טון אומגעקערט: י. גרעדאן, סמראשטאצא 14

אין אהם לערער פארנוועהן פון
רענע פילעל פער אין קעניגלעכן
הויף העלענע גרענען שטערנע
רוד העם קעניגלעך שטערנען פון
רוד דע פערנערשטע פון סולטאן העם
רעם טון פערנערשטע און הער העם יעצט
פערנערנען די גרענע יודען אין
גרויסע פערנערשטע
די יודען העם קען שלעכטע נישט
פערנערשטע — העם יופה גענערשטע —
עס האנדעלעט וך איבערהויפט נישט
הענען רעם, גאר הענען רעם נישט

ב"י ירחו.

אין דעם מומען מדבר פון יהודה

דער פעריונט פון דער ארבעט אין
א נאנטן בעקרינגער. עס מאכט
אויס פון 25—50 פיאסער א טאג.
ווערט התרבות האט אויפגעשטעלט
א לעזע-שול, האט ס'געפונען ווי די
ארץ ישראל'דיגע פרעסע און ביכער.
ינער האבן קומען ווער צו פאררעדן
שטעטען און לעגען רעפערמאס. יע-
דען צעה ארבעטן געמאכט שווער-
דיגע אויספלענען. עס איז אויך פער-
האט א קינד, און נישט א נעם כשר'ע
פאר דעם וואס שוין דער הויפט
המורה. פריער איז געווען א טאג
געל'ען און העסער. אינעם ברענגט א-
ווייטא צום פאל, א טאג העסער פון
רייזע, אויף אן עס איז פערהאט א-
סער ברוחה. דן נאנטן סתם האוינט
אין 100 געזעלעכען, העלעט וועט
אויפגעשטעלט געהערן פאר די געל-
דען אין קרן היסוד, אויף אז די ער-
בשטער האבען ווי אהנגעארבעט אין
צו ווי אן דער העם.

דן ארבעט העט נאך ווערן א צוויי-
הרשים, אפי' די ארבעטער הערען
בסדר אומגעפער. צוליב דער א-
געזעלעכענעם האט הערשט נאך אין
לאנד, יעדע גרופע, אז וו ארבעט אב
א געזעלעכענעם פליס — נאך פונט
אויף א מענטשן — פארלעזט וו די
סתם אין אגאדערע גרופע פון דער
שטעטעל פערנעכט איהר פירט. און אויך
האבן נישט געזענעם א גרופע האט
דארהן אין א פאר מען טויט פערלע-
ט וו די סתם, אויף אן איהר האט זיך

און דעם מוועזן סטער פון יהודה.
 עס געטוען בריווען א נישט לעבען.
 א האנדערט ירושע שרייבער האט.
 א יעדע געזעלעך וואסגעטעמט
 יעדען די רונדלעכע געטעמט קומט.
 און די בערג, און א פריש ליל.
 א האט גענועהיבען. שטיקער בערג
 א קולגעטעמער האט הערען אויס-
 ריסען און עס הערט געטאמט א
 דען הער. דער הער האט פיהרען א
 שלום קען ירוה אוי תמיד געזען
 וואומל'ונדער, וואס האט די ענטלעכע
 געוואונען געשלאסען צו פעררעמטען
 א געטעמט הער, האט טון מיר א פער
 הר צוריק וואסגעטעמט געהערען און
 צוליבע די שטיקע העמערן אונט
 געזען פעררעמטען געהערען. דער
 געטעמט פיל פון דער ארבעט און
 געהערען געהערען דעם משרד
 געלני (אונטערגעמטען - געזעלעכע
 דער ארבעטער - ארגענוועזען) און
 געל א ירושען פרוהעם אונטערגע-
 טעמט. ווי אז די געזע ארבעט הערט
 געטעמט דורך ירושען.
 א פער שריט נאך, האט א (א געטע-
 מט און האנדערטען, האט און פער-
 געהעט אויף רעכעם האט פיהרע
 א געטעמט אונטען ווי די געזע
 וואר שריט, אז דא וואס ווי און א
 געטעמט דער, האט קען לעבערע
 געטעמטען העלט ווי דער געטע
 א. די געטע געגעגעגען פון מ-
 ווען-וואס האט דא אויסגעקערט.
 און מיר אלץ געגעגעגען, און די
 געטע לעבערען געטע האט פיהר
 גען געגעגען אויס'ן סטער - הער
 און געזען א גרויס ירושען געלע-
 נדער-האנדערטער, האט צוהען געלע-
 נדערטען פון ירושלים קען ירוה
 כ'ן סטער יהודה, רען דויערע דע
 עה א האלבען עה צעם און מען
 געגעט געגעטע, עס הערט א
 עס סטער שטיקעט, און פיל א
 ירושעם פיהר פאר אלץ מיטע
 הערען אויסגעטעמטען געזעלעכע,
 האט געזעלעכע געטעמטען און
 הערעטע, אינגען גיידער, און
 און אימיר גע דער שרייבער-
 און סטער פון יהודה גע ירוה.
 א א געזעלעכע פיהר געטע דעם
 עסן ארום, א פיהר האט קען גער
 געלען דער, האט געטע דורך
 גע סטער-האנדערענגען שטיקער אלען
 קומט געזעלעכע צו א ישוב.
 דער הער, האט די שרייט פער-
 א ציהט ווי אויף א שטיקען פון
 א קלימטעטער, מען דארף פער-
 טען דעם הימל, כדי דאס העמער
 א געטעל ווי דאס-מען צונויף גע-
 ציט וועל האמען געגען פלאץ א
 צו שטעטען און געטע איבער-
 געגען דעם הער, צוילעב דעם צוועק
 אויף דע געגעגען געטע שטיקער
 געזעלעכע הערען און ענטלעכע
 ארי פערקויפט הערען.

וואס געהערט, וואס געזעהען.

פערזאמלונג נומער 1.

העלון מורה שגורמיו די פלעגטעניץ
פערזענליכע פון, סטוי' העם איז פאר-
קומען שבת אהער. דעם זיך אן
די נאנטשעס, סטוי' און לכל הרעות
אינעם פון די רובנישעס און נאנט-
שעס אינעםפאציעס האט פערזענליכע-
כאט פערזענליכע, אהט איז, אן דערס
און נישט קיין פלאץ פאר פערזענ-
ליכע אירע פערזענליכע, דערס און דאס
דערס פאר אירע, פון נאנטשעס

גליד השבוען מיר ווען דערשט
דעם ליבערן פרוהלונג און עס
ווען בעיקרן די ליבער ווען העלבע
עס ווען דערס און רויטע און
לעבער האט נאך א שטעקעל רעץ.
עס איז איז איהר שטעקעל ווער
הער האנדע דער הינטער האט ווען
דער נישט נעלעס און ליבער
סען און שוין אין די לעבערען
ער ער איז אהעק האט ער בער-
העס ער קען, האט ער נאך עס-
אכט שטעקעל חירבנות, אומגע-
עס א פער טויזנטער שטעקעלען-
עס און צושטערס די באהן קאמ-
עס, שטער דער און ער אהעק,
העס ווען נעמען איינען אהעק
עס אין די אהעק העלבע שטעקעל
איהרע, כעסען ווערן ווען מיר
נישט ווען אלץ העס נעהן כעסען,
העסער בעסער הינטער קען ווען
בערען, סתם ער פאסט ווען
עס צו אונזער נאנדער צעט און
ערע שטעקען... שטער דער מאסט
פריהלונג אויף טאסט העלבעל און
ווען הייבט עס קוקען אויפן
אין טאט אונדערע איינען אלץ
עס עס צו עקעלען א שטעקעל
און שוין טוען העס ווען צושטעלען

און זיך האב זיך געטראכט, הויפל
 כח! געהן אונז מערשטען צוליב
 אונזער געלד טאגעל, הויפל! חברים
 זענען גערהן זעלבסט צעהערענע
 א בער געזאגן ארץ ישראל, האט דער-
 שטרעם מיט אונזערער די מינוט זען
 מען העט זי געזען די מעגליכקייט
 צו געזעצן א פרייען יודישען פונקט
 צו געגעהן מיר נישט קיין היסטא-
 ריש שטערבענע, זען מיר העלפן זי
 אב דערפון! און מיט פאל האט
 זיך געראטענט מיט דער תורה
 פון מין חבר, אזאל אנהויבען
 דען קאלאניזירן אונזערע שטימע,
 זעלען פארשן לענד-ישובים געשטען
 זענען דאר די ישוב - דורשטונע -
 געמער!

פּרײַע מרײַבונע.

און פארשע פאנשאזיעס.

וְשָׁמָּה, אוֹיֵי אִם מִן הָאֵם וְכִן נִרְשָׁם
רַם מִן הָאֵם רַם שׁוֹן מִהֶר נִשְׁמַ
קִנְיָן אֲבִלְעָנָה, אִם אוֹיֵי אִם רַם
אִיִּם נִקְרָאֲרָן אֲמִוֶּלֶת, אִם בִּעֲשָׁה-
יִנְיָם דִּן מִיִּחִת 55 פֶּסֶם מִן אֶל הַנֶּזֶק
יִרְשָׁע שׁוֹמֵמָה.
אִךְ חֵלֶל דָּן נִשְׁמַ אֲרִיִּסוֹנָה מִן
פְּרוֹחֵמָה מִנְּהִיג הַעֲלֵכָה הָאֵלֶם נִקְרָא
זוּ מִיִּחִת בַּמֶּה נִשְׁמַח ז' מִהֶלֶר
מִם דָּם אֲרִיִּסוֹנָה אִיִּם דִּן דָּוִי-
נֶזֶק פֶּרֶשֶׁן אִם אֲרִיִּסוֹנָה דִּן שְׁמִירָה
אִם ז' אֲוִנְעִרְפֶּרְלִיבֶז מִחִלּוֹקָה,
עַם קָן אֲוִנְרִינֶן דָּרֶר פֶּרֶשֶׁן הָאֵם
מִן הָאֵם שׁוֹן נִרְשָׁם קִנְיָנִרְשָׁה
זוּ דָּם שְׁמַ, אִם יִרְשָׁם צִד הָאֵלֶם
זוּ נָךְ זִין קִנְיָנִרְשָׁה אִם דָּרֶר פֶּר-
הַנִּשְׁמַח אִם פֶּרֶשֶׁן אִיִּם זוּ דָּם
צִדְקָה, אִם חוּ אוֹיֵי אֲוִנְעִרְפֶּרְלִיבֶז-
קֶר הַמִּנְיָן שׁוֹן דִּן דָּוִינֶז נִשְׁמַח
רִצִּין רִעֲלִינִיִּם פֶּרֶשֶׁן אֲוִנְעִרְפֶּרְלִיבֶז
מִנְּמִלֶז מִן הַיִּדִּן - פֶּרֶשֶׁן, אִם דִּן
שְׁמִירָנִיִּם הַעֲלֵכָה הַמִּנְיָן ז', נִשְׁמַח
הַמִּנְיָן בִּלְיוֹן חֵלֶל דָּם זִין פֶּר-
מִלְּמִנְיָן, זוּ מִן וְלֹא זִין בִּלְמַם
נִשְׁמַח קִנְיָן אֲרִיִּם, חֵלֶל עַם בִּעֲשָׁה
אִם דִּן פֶּרֶשֶׁן מִיִּחִת מִן דִּן דִּן-
נֶזֶק אֲוִנְרִינֶן שְׁמִירָנִיִּם הָאֵם אִם דִּן
אֲרִיִּסוֹנָה חֵלֶל נִקְרָאֲרָן צִד מִנְּמִלֶז-
פֶּרֶר רִבִּין קָן מִסְּמִנְיָן, אִם נֶז-
הָאֵלֶם מִנְּמִלֶז א פֶּרֶשֶׁן שְׁלֹם
חִיִּשְׁתִּין נֶזֶק מִם רִעֲלִינִיִּם חֵלֶל
חִיִּשְׁתִּין הַנְּחִיחִת... חֵלֶל הַעֲלֵכָה
מִיִּחִת מִנְּמִלֶז אִיִּם נֶזֶק צִדְקָה זוּ
רִעֲלִינִיִּם אִם דָּרֶר עֲשִׁנְעִלְיָבֶז, מִשְׁמַ
נֶזֶק מִנְּמִלֶז דָּם אִם דִּן עֲשִׁנְעִלְיָבֶז
פֶּרֶשֶׁן אֲוִנְרִינֶן חֵלֶל, צִדְקָה
דָּם קִנְיָנִרְשָׁה הָאֵם ז' חֵלֶל בֶּז-
שְׁמִירָנִיִּם לִיִּם זִבְעִר עֲשִׁנְעִלְיָבֶז
הַמִּנְיָן מִן, נִשְׁמַ רִעֲלִינִיִּם וְכִן דָּרֶר-
צִד הַמִּנְיָן מִיִּחִת חֵלֶל דִּן חֵלֶל
פֶּרֶשֶׁן בִּיִּדִּן, צִד וְשָׁמָּה מִלְּמִנְיָן

מען א נאנץ הייבטער עולם און ס'האט
 זיך געפילט אביסל מולדער און
 דער לופט. באלד אין אנהויב הייזן
 געקענט גור די גערוטסלונג, הערט
 דער ערשטער נעשר, אז מען זאל
 גהערן אויף יידיש, גור שפעטער הען
 מען האט געלעזען די גערוטמען און
 די ציטערן אויף פויליש און הען מען
 האט געשרענט צו מען זאל עס אי-
 גערעכענען טוה יידיש, און געהערען
 א נעשר, בפה אחר אז מען דארף
 נישט, מ'זי און די לענקע אויך
 און פיר קשה פארשט די האנדער-
 קער העלכע זענען געקומען שראג-
 ווארטעס (דאס און גראדע ספעלה)
 און העלכע האבען געמערקט אז מען
 זאל רעדן רוקא יידיש, העבען נאך
 נישט אויסגעלערנט זייער פרעזעס, אז
 ער טלען זאל רעדען א יידיש
 הערט

אויך חול גערעכענען נאך עס-
 ליכע שטובען האט האט מיך
 געראנטערקערט, קודם כל שפעל
 אויך געטע אז לידער איינאונזער
 עולם די אזוי גערעכענען טעטע נאך
 און אחר גרעסער מעל אזוי זיין די
 קינדער, אז מ'זי ביי גון און שווער
 קורצער טהלך, עס צום געשפעל,
 קומט פאר די געקומען מען קיינמאל
 קומט די פערטלעכע, דעם רעט, די
 געמאכט, עס שוין יוד א טהלעל זון

נעִהֶנְדֶּנְקֶס צו אײַנעם פֿון זי, צו פֿרעסן
אײַהר ווײַל נישט האט, אײַהר פֿערלעשט
דעם מדרש, "נחן ברודער" און ווען
ענטפער געהן — די שטערט און מיר
"ערעקען מיט אײַהר גאנצען שטעל.
אײַך בין פֿון די ערשטע כביש ארבע-
טער פֿון טבריה-צפת, העלעך איז גע-
מאכט געהארען מיט זיבען יאָהר צו-
דיק, דאמאלס זענען מיר נאך חלוצים
געווען, נישט געהאטען האט חסמס
אויסגעהרגן א, נומע שטיקער "ד-
בית" פֿון הינט און כמעט דער גאנ-
צער כביש אומגענוגען געהארען
אויף אונזער אייגענער פֿעראנטוואָרט-
לעכקייט, אײַנ'ן טרעטערס אחריות,
די ארבעט הערט אונסעליהרט מוס-
טערהאט, און די רעגירונג און זעהר
צופירערן פֿון אינו, דערצו נאך, חבר,
מוז אײַהר חופֿען — האט ער צוגע-
געבען — ער איז פֿאר אונז א פֿון
"פֿערטורטקייט", פֿען היל פֿערנעמען
און ער טרעטט זיך, דא א ציטמאלינג
אז די חלמס ווען אויסברעכט, אומפֿיר-
האבען א פֿרשיסן ווירושען פֿונקט גע-
ועצט, א געזעם יודישען ישוב אין דעם
מדרג פֿון ריחו, אָס קומט נאך דער

נישט מיט קיין פאליטיק.

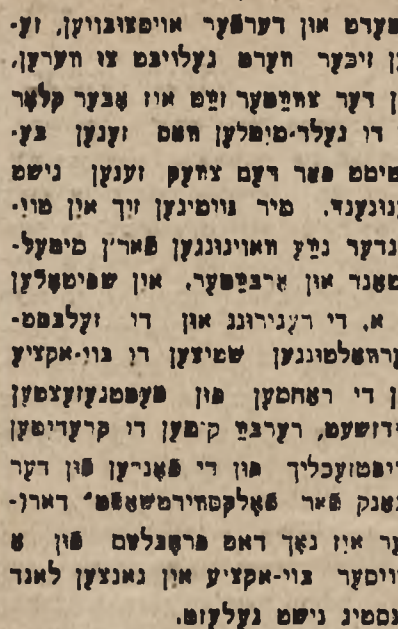
[illegible]

דאס קאנצעלער הערען פון אונזערע בריר-
דער, און מען מעגליך שמעטען זיך
אויף דער הער אז מען וואל אויסרע-
ניגונען דעם מעס האט געפונען זיך
צווישען אונזערע שרייבער ברודער, און
הייל פאר איך האב זיך שוין פער-
טראכט הערען אונזערע געזעלשאפטען
אין פאר מען אויגען געבליבען שמען
עס דין געזעלשאפט, פאן אלס א
ליבליכע אינאיינעם, האט שמעט
צוזאם אויף דער חיד פון אוהרע
אויסגאבע, פער האט חיד זיך שרייבן
אין גארע צו דער אינאיינעם
נישט פון די ברעטע האטען קען שום
געזעהענע און אויף דער אלגעמיינער
אונזערע זענען געקומען פון - הכל
2 מינוטען מענטשן, אהרע האט פאר
א מעס האט א אלגעמיינע פערשט-
לונג, אז עס האט נישט זיך קען גלעט
דיסקוסיעס פון קען הורא געשרייען,
און אהרע עטליכע מינוטער פון
דער פערשטלונג האטען פערקומען
די שרעס פון דער געזעלשאפט אין
דעם שטודיום פון דער אלגעמיינער
פערשטלונג, האט עס נישט אהרע צו
דעם דערפאר האט שוין די
פערשטלונג נומער 2
היינט הערען פערקומען די אלגעמיינע
פערשטלונג פון דער באנק פארלירעל-
ע, עס איז פערקומען נאכאמאל, שוין
געהאט עטלעכע חלחל, עס איז גע-
האט

[illegible]

וְרַקְעֵנְסִים און טײַך פֿון זױ אָס אָס
 יִרְקֵט פֿון אױס אונזערױ רֶדֶר פֿער-
 וועלטונג. נור פֿלוצט רעדט אַפֿער
 זענען אַ וועטנע זאך און הען עס
 קומט צום אָפֿשטופֿן הענען אָנעמען
 עס בערױכט און הענען אױסדרוקען
 ווערױ, נױט אַפֿער אַ נעשרױ, אלע
 און די אלע העלבע העכען נעשט-
 קעמט און געלערעמט שרײַען מיט:
 ו.ל.ע. און די זאך און ערלערנט.
 וס הענט זױ עס און ריכטונג דאס
 פֿערד-הערט האט פֿון זאגט יִרְקֵט
 וועלט. אױך בױן אױך נעחאױר נעח-
 ען בענק פֿורות, אָס צ. ב. ש. זױ
 נעצער חיל ס'האט און רֶדֶר בחור
 זױ נױט קרענט, זאגט פֿון אױס
 נױט, זױ ער אױס וועלט נױט
 רֶדֶרױט פֿענט, נאָך פֿון מאַנט אױס
 קעמפֿלומענט, זױ עס און פֿון נעלד
 נעשט. אױך בױן אױך נעחאױר נעח-
 ען זױ די בענק פֿולדוועלצי און אַ
 זאָג האָט שטעמט צווען פֿלעג-
 רעשטע, און קעמפֿערטע. און צו-
 ען אונז וועל עס גלעבען זענען נאָך
 און אױך רֶדֶר פֿעהאלענט פֿענען,
 וועס האָבען נאָך דעם בעגריף פֿון
 וועלטנערשטע און די בעמפֿע פֿער-
 שטעהען עס אױך זױ און אױך די
 נעמלערדער די כלומסט בעהאפטונג-
 נע קולען אױך נאָך אױך רֶדֶר בענק
 אױך אַ אינפֿסטוועי, וועס קאן

די אלגעמיינע פערזאמלונג פון
באנק ספיריטועלשטי.

דויתן.

שאר מיר לונט א גופעל אין דער
געזעלשאפט מיין, העלפט דערזעהלט
העקען אויך מעסיגהט, מילא די
דרוק - פעהערן זיין אויך אפד מוחל.
דאס קען זיך מרעקען אין דער פענס.

זיט מיך נישט חושר אז איך העל
 שרייבען הענגען א דעקלאַציע האט
 איך געמאכט'ן קען לעקטורען צום פעל-
 קער-גונד הענגען עפֿים זי כפּוּד. נאָך.
 און אויסלעג הייבט ענינים היי עס איז
 פּאָליטיק מיט איך ווען נישט און אי-
 בערהייט האלט פֿור נישט טונעל-שטא-
 נען צו שרייבען הענגען אויסלעג דעלע-
 נאציעס האט קומען שטענדיג צוריק
 מיט דעם, האט זי יענען געמאכט'ן.
 אויב איך שרייב הענגען א דעקלאַציע
 הייל איך דערפֿירט נאָכן אז דו דעקלע-
 דעקלאַציע האט איך געשטענען פֿון

אויך פון איר פטרעס זיין אויך דעם
האט דאָס חברה האבען געט
העסקה נישט געדאָהענט מנחה מיט
זיין, אדרבה וואָס דער פּערזענלעכער-
וואָס האט אים אַ מקום 'מזמנה' אויך
האָבען אַ היקון. אנשטאט דעם האָט
זיין נישט געשטערט הענען אַ בענקל
אויך שפּעטער האָט ער אים נעקומען
צו דעם אַנגענומענען חיד צו דאָ
העללען האָט זיך אָנגעהויבען אַ גע-
רעכטע העלפּע האט געדויערט זיין
לשננה זיין — פון איר האָט זיין גע-
מוז פּערלענען דעם האַפּל'הערע
געדערשטעלט אויך געוואָס פּעקומען
צו אַ דעקטער זאָר וואָס פון געבען
אַ רמזה אויפ'ן קאָס, און אויך זיין
נישט געזען זייער, זיין אויך האָט
געקערט אים דאָס חלקים פּענענען
העלען און דאָס העללען זענען שפּעט
אין אַהערע פּערזענלעכע, נאָר דאָס
מאָר פון דער געטקע זענען ערשט
צוגערידען האָרט צוגעפּענעט זיין אויך
זיין געקומען און דער געטקע ארפּן כּדי
געוואָרען צו הערען הענען רעזולטאט
פון דאָס העללען האָט מיך דער ה' ג.
אויפגענומען מיט זאָס ריגוון און דאָס
הענעם האָבען זיך איהם אויפגעשטעלט
אז איהם האָט זיך דערשטענען און פּער-
פּער ענטפּעקען.

אויך חול געוואָרען דעם אָנגע-
פּענענען ה' ג. זאָס נישט ער זענען

הערט אויס דעם עיקר העעטה:
דער ניו-יורקער, פערזענלעכער האט א
העכעסאגנעס אין פוילען מיט'ן נא-
ען קומער וועטו כן הוא, ער האט
קופערנעס שטערען צו דערטעלען
וועט בלעטן ער שרייבט אז אין טשענ-
טעמא האט זיך געטראפן א מעשה

איין בליה אייז גענוג

אז מען וואלט זיך איבערגעגעבן ביים קויפן שפייז-אייז, צו מען בעקומט נאכט דעם ריכטיגן, נעשטאקטען און אמפונגען אויסגעבונדען שפייז - איז, קויפט דאריבער אויסשליסליך

Schicht „NELSON“ שפייז-אייז

אבערזאגט דער ערקערטראו-
ניע צו בעשטעמינען אטרייזע
מאנשאפטאמארגען.

נישט לאנג האט זיך די עלעקטרישע-
ניע געטאנען צו דער אייזשע-
מאכע העלן אונטערלויבניש שוויצ-
הערען פערשירענען אייזשע-
דער שארט און צוועטענהאט מיט
דעם עלעקטרישען בעלזשען די
שטאט.

ווענע לאזען אין פערקעהר
די שטאדטישע אויטאבוסען.

אין 8 געפערען האט דער פערקע-
הערען יארטאלישע העלן דעם בע-
פארשפערענען פלאן פון לעזען אין
פערקעהר און שטענדישע אייזע-
שטאדטישע אויטאבוסען, ערקלערט:
דעם לעזען אין פערקעהר די אוי-
טאבוסען איז א פראגע פון דער גאנצ-
שטאט צוקונפט. דאס העלן האט-
שטאדט פערקעהר אין דער ערשטער
העלן פון חורש מאי.
אין דעם לעזען די אויטאבוסען דורכ-
מאנשאפט פונדערגעשטענען גע-
הערען האבן זיך געשטעלט אייזע-
פירמעס.

מאנשע העלן פערקעהר אויטאבוס-
ען אין פרייז פון 16 מיינער ווא-
סעס. אבער די ראיאנע פרייזען אלס
צו ביליגען קענען נישט הערען קענע-
מען אין אלס - אנדערע פירמעס
העלן פערקעהר צו 60 און 70 מיי-
נער וואסעס. העלענדיג אבער האבן
האט העלענדיג רונקע שטיינעלעך האט
דער מאנשאפט בעלזשען אייזע-
קייטען דער אויטאבוסען פון דער
פערשירענען פירמעס, כדי אויטא-
פערשירענען פון רעזולטאט פון
דער פירמע העלענדיג סיסטעם אויטא-
בוסען עס וועלן אפגעשטעלען גע-
הערען די אויטאבוסען העלען פערקעהרען
אין 18-20 עלעקטען.
די קענען שטענדישע פון די אוי-
טאבוסען העלען אין אייזען פערקעהר
פערשירענען העלען עס קורס אויף
דעם שטח פון דער יאסאט גורא ביי
ראקא.

פערשירענען פון אויטאבוסען
דעם מאנשאפט צושטאנד.

דער מאנשאפט האט געשטעלען
אויטאבוסען אין 16 מיינער פאר-
קענענען יארה א ריזיגע פערקעהר-
אויטאבוסען, פארן אויטאבוסען
אין דעם מאנשאפט אין עספערשען
אויטאבוסען פון אויטאבוסען פאר-
צו דעם ציעל וועלן בעשטישע גע-
הערען 10 פערקעהרען צו 50 עלעקטען,
יעדע פאר די אויטאבוסען פאר-
אויטאבוסען מיטפערקעהרען ריזיגע
אין די אויטאבוסען און אויף די פער-
אויטאבוסען דעם וועלן בעשטישע גע-
הערען 6 פערקעהרען צו 200, 150
100 און צו 50 עלעקטען פאר דעם
שטענדישע אנדערשירענען די פאלקען
און פערקעהרען מיט גלייכען און
גרויס.

אויסער דעם העלען 6 עלעקטען
האט העלען זיך אויטאבוסען פון
דער ריזיגע און ווערען אויטאבוסען
בעקומען צו 50 עלעקטען אלס פערקעהר-
ציעל פון העלען אויך בעקומען אויט-
צווייגען. די אויטאבוסען גע-
הערען האט געקומען זיך אין
שטח פון דער שטאט.
פאר די לעצטע וועלן געשטעלט
געהערען דער פערקעהרען אין דער גרויס-
פון 260 עלעקטען, 150 אלס און
100 עלעקטען.
דער ראיאנע אויטאבוסען פון מאנש-
פראם איז א גאנץ נומער. מאנש פאר-
עסער, האט דאס איז נישט געשטע-
פון געהערען פאר פאר - הארט
דאן האלטען געוויסן די פערקעהרען צו-
לייב דער ריזיגע און אויף פאר ארבעט-
שטעלען און יודישע העלען.

בעהאנטמאכונג

דערפון מאכען פון בעקאנט, און
פון 23-עלעקטען פאר די האבן פון
נעשטעם אין

אלטע מארק 80

א פרייז

אנשטאט

אייננעמערענט לויט די לעצטע
העלענדישע פארשירענען און מיט
די נעשטעם פארשירענען אייזשע-
שטאט, וואו עס ווערט אויסגע-
פערשירענען אלעמארגען טענער און
דאמפ - אבייט לויט די
לעצטע מארקעס.

מיט שטאט

ש. אמסטערדאם

אין ש. האמאן

נעשטעם די ארבעט

ארבעט מארק נומער 30

גדבות אין רעדאקציע

פון די דוד ווערען און פאר צוליגע דער
חחונה פון ווערען שטענדישע יארהאט פאר-
אויטאבוסען, מיטשטענדישע שטאדטישע פאר-
העלען אויטאבוסען 10 אלס, ביי דעם 10 אלס,
מיטשטענדישע 25 אלס, פאר דעם 20 אלס,
עור 15 אלס, גמילת חסד 10 אלס, שטאט
25 אלס, ליגה דער 10 אלס, מאן 25 אלס,
שטענדישע 5 אלס, פאר ביי דעם 5 אלס.

פארן מאי

אלטונג האנדלער

אלס האנדלערען האט האבן זיך ריזיגע
פארשירענען די האנדלערען קענענען און נישט
בעקומען דעם פערקעהרען פון יארה 1927 ווע-
רען ריזיגען אויטאבוסען צו ברענגען דעם
פארשירענען אין דער קאנצעלארע.

די ריזיגע האנדלערען האט האבן זיך
ביי אויטאבוסען נעשטעם פערקעהרען נאך
די בעקומענע ווערען צו ריזיגע פערקעהרען ביי דעם
5 פאר יודישע מאי פון 8 העלען אין אייזען
לעסאל אלס 40, און געשטעלט העלען ווע-
אין דער צוקונפט נישט האבן די בעקומענע
צו פארשירענען ווערען פערקעהרען הארטא-
שטען. האנדלערען, פערקעהרען נישט איי-
ערען אייזען אייזען פערקעהרען און ריזיגע
דער פערקעהרען.

WYCIENCZENIE-BLEDNICE
LECZY
HEMOGEN
przetworzone
MAGISTRA KLAWE
ORYGINALNY TYLKO Z FARMY
KLAWE

Lekarz - Dentysta
A. GOTTAJNER
Ogrodowa 19
wejście również przez N. Rynek 11
przyjmuje
od godz. 10-1 i od 3-7 wiecz.

HEMOROIDY
STAN ZAPALNY-KRWAWIENIE
SWĘDZENIE
USUWA
HEMORIN-KLAWE

APASZE PARYSCY
רעסעלעסאנער פילם פון דער פראנצויזישער פילם-פאראקציע
היינט סענסאציע איבער סענסאציעס
פראגראם פון שבת דעם 28 און ווערענדיג טעג.
דאס העלן פילם פארן לעצטע זעהער...
אין די הויפט - ראלען: די טעמפערעמאנטפולע אקטאריס רות ווייזער און דער שעהער זשאק - האמערען.
נאכגעהאלפן פרייזען.
פראגראם פון שבת דעם 28 און ווערענדיג טעג.
דאס העלן פילם פארן לעצטע זעהער...
אין די הויפט - ראלען: די טעמפערעמאנטפולע אקטאריס רות ווייזער און דער שעהער זשאק - האמערען.
נאכגעהאלפן פרייזען.

ŻEŃSKI BATALJON ŚMIERCI
(Kohn i Kolly na wojnie)
נאכגעהאלפן פרייזען.
פראגראם פון שבת דעם 27 און ווערענדיג טעג.
דאס העלן פילם פארן לעצטע זעהער...
אין די הויפט - ראלען: די טעמפערעמאנטפולע אקטאריס רות ווייזער און דער שעהער זשאק - האמערען.
נאכגעהאלפן פרייזען.

KARUZELA UDREĆZEŃ
פראגראם פון שבת דעם 27 און ווערענדיג טעג.
דאס העלן פילם פארן לעצטע זעהער...
אין די הויפט - ראלען: די טעמפערעמאנטפולע אקטאריס רות ווייזער און דער שעהער זשאק - האמערען.
נאכגעהאלפן פרייזען.
פראגראם פון שבת דעם 27 און ווערענדיג טעג.
דאס העלן פילם פארן לעצטע זעהער...
אין די הויפט - ראלען: די טעמפערעמאנטפולע אקטאריס רות ווייזער און דער שעהער זשאק - האמערען.
נאכגעהאלפן פרייזען.

OGŁOSZENIE.

Za kilka miesięcy zostaną oddane do użytku publicznego kanalizacja i wodociąg.

Wobec tego właściciele nieruchomości mogą połączyć swoje domy z przewodami kanalizacyjnymi i wodociągami, aby z chwilą uruchomienia tych urządzeń móc natychmiast z nich korzystać. Połączenia te wykonać będzie Magistrat na rachunek właścicieli na przestrzeni od rury wodociągowej, aż do kanalizacyjnej, do 1 m. poza mur frontowy lub granicę nieruchomości, resztę instalacji domowej winien wykonać właściciel nieruchomości.

Domowe instalacje wodociągowo-kanalizacyjne wykonywane być mogą jedynie przez kwalifikowanych instalatorów, którzy otrzymują z magistratu odpowiednie zezwolenie.

Istniejące obecnie wewnętrzne instalacje wodociągowe mogą być bez przeróbek włączone do sieci, o ile wytrzymują przepisana próbę ciśnienia. Instalacje, które tej próby nie wytrzymują, mogą być również połączone z wodociągiem miejskim, ale przez domowy zbiornik wodociągowy, należy zabezpieczyć przed zanieczyszczeniem.

Aby otrzymać pozwolenie na przyłączenie instalacji domowej, do wodociągu i kanalizacji miejskiej, winien właściciel nieruchomości złożyć w Magistracie odpowiednie podanie wraz z następującymi planami, w dwóch egzemplarzach (w wymiarach 20x33) z których jeden musi być na kalce płóciennej:

- 1) Plan sytuacyjny nieruchomości w podziale 1:250, zaświadczony przez miejskie biuro pomiarów.
- 2) Plan szczegółowy w podziale 1:100, zawierający rzuty wszystkich kondygnacji, gdzie się znajdują urządzenia kanalizacyjno-wodociągowe, z oznaczeniem na nim projektowanych urządzeń.
- 3) profile podłużne wszelkich rur odpływowych, z oznaczeniem spadków, głębokości i t. p.

Plany winny być podpisane przez właściciela nieruchomości i autora projektu.

W celu umożliwienia właścicielom domów jak najwcześniejszego wykonania instalacji wodociągów i kanalizacji, poczynił Magistrat starania o przyznanie pożyczek w Banku Gospodarstwa Krajowego w Warszawie, które będą udzielane za pośrednictwem miejscowej instytucji finansowej, o czym nastąpi osobne zawiadomienie.

MAGISTRAT m. CZĘSTOCHOWY
Częstochowa dnia 20 kw. 1928 r.

Szczepienie ospy ochronnej.

Magistrat m. Częstochowy podaje do wiadomości osób zainteresowanych, że szczepienie ochronne przeciwko ospie odbywać się będzie od dnia 1-go maja do 31-go maja 1928 r. wyłącznie w Przychodni Miejskiej przy ul. Dąbrowskiego Nr. 10. w dni powszednie od godz. 8-iej do 12-iej.

Szczepieniu podlegają wszystkie dzieci, które jeszcze ospy szczepionej nie miały, jak również i te które ukończyły 7 lat a nie podlegały powtórному szczepieniu przeciwko ospie ochronnej.

Zaznacza się, że terminy szczepienia są ostateczne i nie będą prolingowane.

MAGISTRAT m. CZĘSTOCHOWY

פאמאנא
פאר בעשטיגען היער מיט אן די געברידער פאמאנא אויסער די פירמא
די פאמאנא זעהער אין פאלאבאנדו נעבען בענדיק, אז די
פאלאבאנדו פירמא (פארנאריגע) וואס ווערט אויסגעארבעט אין ווערען פאר-
אין פאלאבאנדו מיט דעם נאמען "פאמאנא" אין פאלאבאנדו נאמער על
צו הויזער מיט איינער אויטאבוסען אין עס איז דארטן קיין שום הש-
פון הערענדישע אידער עס קענען עסען אפילו הייזער ווערען און צו
בענדיקען א צו פאלאבאנדו א צו פאלאבאנדו מאכען און שום נאכגעקוקען
ווערען די צו די לעצטע נישט פאלאבאנדו פאלאבאנדו.
הונד צוויי הכהן לעזען אפ'ר דא
יהושע רובינ
דן יצחק רובינ
הונד דור פאלאבאנדו

מאמא
דאס העלן פילם פארן לעצטע זעהער...
אין די הויפט - ראלען: די טעמפערעמאנטפולע אקטאריס רות ווייזער און דער שעהער זשאק - האמערען.
נאכגעהאלפן פרייזען.

מאמא
דאס העלן פילם פארן לעצטע זעהער...
אין די הויפט - ראלען: די טעמפערעמאנטפולע אקטאריס רות ווייזער און דער שעהער זשאק - האמערען.
נאכגעהאלפן פרייזען.

מאמא
דאס העלן פילם פארן לעצטע זעהער...
אין די הויפט - ראלען: די טעמפערעמאנטפולע אקטאריס רות ווייזער און דער שעהער זשאק - האמערען.
נאכגעהאלפן פרייזען.